

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від «09» червня 2026 р. № 8)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «09» червня 2026 р. № 162

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ
БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В 9 КЛАСІ НУШ»
(Мовно-літературна (інішомовна) освітня галузь)**

Розробники програми: КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» (Скрипчук Н.В., методист відділу загальної середньої освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»); Бендерець Ю.Ю., завідувач міжнародного відділу КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»).

Напрямок підвищення кваліфікації

Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Ураховано положення типової програми

Під час розроблення програми враховано змістові та компетентнісні орієнтири Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904, зокрема зміст теми 2.1 «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі».

Термін дії програми

З 09.06.2026 до 09.06.2031.

Рецензенти:

1. **Ковровський І. Г.** – методист міжнародного відділу Київського обласного інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів (КОІПОПК), учитель англійської мови, практичний психолог Кагарлицького ліцею № 2 ім. В. П. Дашенка Кагарлицької міської ради Обухівського району Київської області, кандидат педагогічних наук, заслужений працівник освіти України.

2. **Овчаренко В. М.** – директор опорного закладу освіти «Бишівський академічний ліцей» Бишівської сільської ради Фастівського району Київської області, кандидат філологічних наук, доцент.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Перехід учнів до завершального року базової середньої освіти потребує від учителя іноземної мови здатності реалізовувати вимоги Державного стандарту на основі сучасних підходів до навчання. У центрі програми – підхід як стратегія, що поєднує методи, форми, прийоми й засоби навчання; взаємозалежність компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного, середовищного та STEM-орієнтованого підходів; проблемне, проєктне, кооперативне, глибинне й рефлексивне навчання. Предметна специфіка іншомовної освіти є практичним полем для застосування цих підходів у 9 класі НУШ.

Програму розроблено з урахуванням Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та інших нормативно-методичних документів. Зміст модуля 2 побудовано відповідно до теми 2.1 Типової програми, затвердженої наказом МОН від 12.10.2022 № 904, а іншомовний компонент конкретизує способи реалізації сучасних підходів у навчанні іноземних мов.

Цільова група: учителі іноземних мов закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у 9 класі в другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання).

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС): 6 годин лекційних занять, 16 годин практичних занять, 6 годин самостійної роботи, 2 години контрольних заходів.

Особливості реалізації програми: практична складова передбачає аналіз педагогічних ситуацій, трансформацію традиційних вправ у компетентісно орієнтовані завдання, проєктування проблемного, проєктного й кооперативного навчання, створення матриці оцінювання групової діяльності, роботу з автентичними іншомовними матеріалами та підготовку підсумкового методичного кейсу. Для виконання окремих завдань використовуються цифрові пристрої з доступом до мережі Інтернет.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна) за змішаною формою навчання; дистанційний етап проводиться в синхронному режимі (онлайн).

Мета підвищення кваліфікації: удосконалення професійних компетентностей учителів іноземних мов щодо проєктування й реалізації освітнього процесу в 9 класі НУШ на засадах сучасних підходів, визначених темою 2.1 Типової програми № 904, з урахуванням специфіки мовно-літературної (іншомовної) освітньої галузі.

Завдання підвищення кваліфікації:

сформувати системне розуміння підходу як стратегії навчання, що поєднує методи, форми, прийоми й засоби;

поглибити знання про компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегративний, середовищний і STEM-орієнтований підходи та їх взаємодоповнюваність;

удосконалити вміння організовувати проблемне, проєктне, кооперативне, глибинне та рефлексивне навчання;

розвинути здатність конструювати компетентнісно орієнтовані завдання з практичним і життєвим контекстом;

удосконалити вміння розвивати критичне мислення, когнітивну гнучкість, комунікацію, співпрацю й інші життєві навички учнів;

забезпечити готовність реалізовувати сучасні підходи в очному, дистанційному та змішаному навчанні іноземних мов;

розвинути вміння оцінювати індивідуальну й групову діяльність учнів та організовувати навчальну рефлексію;

підготувати підсумковий методичний кейс заняття з іноземної мови для 9 класу.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

предметно-методична компетентність (А2), інформаційно-цифрова компетентність (А3), компетентність педагогічного партнерства (Б3), оцінювально-аналітична компетентність (Г3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

Після завершення навчання слухачі зможуть:

- пояснювати сутність підходу як стратегії навчання та взаємозв'язок сучасних підходів у НУШ;
- добирати й поєднувати компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегративний, середовищний і STEM-орієнтований підходи відповідно до навчальної мети;
- проєктувати проблемні ситуації, короткотривалі навчальні проєкти та кооперативні завдання для учнів 9 класу;
- створювати матриці оцінювання групової діяльності, рубрики, чек-листи й інструменти самооцінювання;
- конструювати компетентнісно орієнтовані іншомовні завдання з життєвим контекстом, очікуваним продуктом, критеріями та рефлексією;
- організовувати глибинне навчання, розвиток критичного мислення й когнітивної гнучкості під час роботи з автентичними текстами та медіаматеріалами;
- забезпечувати активну суб'єктну позицію учня, практичну спрямованість і рефлексивність навчання;
- представляти й обґрунтовувати підсумковий методичний кейс заняття з іноземної мови для 9 класу.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах компетентнісного підходу та передбачає визначення рівня засвоєння теоретичних знань, сформованості практичних умінь, здатності застосовувати

набуті знання у професійній діяльності та здійснювати рефлексію власного навчання.

Результати навчання за програмою оцінюються за 100-бальною шкалою.

Максимальна кількість балів розподіляється за видами навчальної діяльності таким чином:

- виконання практичних завдань і підсумкового методичного кейсу – 60 балів: повнота та правильність виконання; відповідність сучасним підходам; методична доцільність; практична придатність; наявність критеріїв оцінювання й рефлексії;
- підсумкове тестування – 40 балів: правильність відповідей на тестові завдання; прохідний поріг – не менше 70 % правильних відповідей.

Підсумкова рефлексія є обов'язковою складовою оцінювання результатів навчання та передбачає осмислення слухачами досягнутих результатів, самооцінювання власного навчального поступу, визначення набутих знань і вмінь та можливостей їх практичного застосування у професійній діяльності. Проводиться з використанням Google Форми.

Критерії оцінювання результатів навчання:

90-100 балів – високий рівень: слухач/слухачка демонструє системне розуміння змісту програми, успішно виконує практичні завдання, обґрунтовано застосовує набуті знання та вміння у професійних ситуаціях, здійснює змістовну рефлексію результатів навчання.

75-89 балів – достатній рівень: слухач/слухачка засвоїв/засвоїла основний зміст програми, виконує практичні завдання та демонструє здатність застосовувати набуті знання і вміння у професійній діяльності, допускаючи окремі неточності.

60-74 бали – середній рівень: слухач/слухачка демонструє базове розуміння змісту програми та часткову здатність застосовувати набуті знання і вміння під час виконання практичних завдань.

Менше 60 балів – недостатній рівень: результати навчання за програмою не досягнуті в обсязі, достатньому для успішного завершення навчання.

Для успішного завершення навчання за програмою слухач/слухачка має набрати не менше 60 балів зі 100 можливих, зокрема не менше 36 балів за практичні роботи, та виконати підсумкове тестування з результатом не менше 70 % правильних відповідей.

Документ про підвищення кваліфікації: за результатами успішного виконання програми видається свідоцтво про підвищення кваліфікації обсягом 30 годин / 1 кредит ЄКТС відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800.

Вартість: 450 грн.

Подальша підтримка, супровід: після завершення навчання передбачено консультаційно-методичний супровід із питань реалізації сучасних підходів у навчанні іноземних мов, удосконалення методичних кейсів та їх апробації у професійній спільноті.

Слухачам забезпечується доступ до електронних навчально-методичних матеріалів, можливість отримання консультацій, представлення й обговорення авторських розробок, обміну досвідом та участі в методичних заходах Інституту.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено інтерактивні лекції, практичні заняття, самостійну роботу та контрольні заходи. Практичні заняття спрямовано на безпосереднє опанування змісту теми 2.1 Типової програми № 904 через моделювання навчальних ситуацій іншомовної освіти.

Самостійна робота передбачає опрацювання нормативно-методичних матеріалів, аналіз прикладів сучасних підходів, підготовку складників методичного кейсу та рефлексію власної професійної практики.

Контрольні заходи передбачають презентацію підсумкового методичного кейсу, підсумкове тестування та обов'язкову рефлексію. Результати оцінюються за 100-бальною шкалою.

Зміст програми структуровано за двома взаємопов'язаними модулями. Модуль 1 забезпечує нормативно-предметний контекст іншомовної освіти у 9 класі, модуль 2 становить основну частину програми й відтворює зміст теми 2.1 «Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі» з предметною конкретизацією для іноземних мов.

Загальний обсяг програми становить 30 годин (1 кредит ЄКТС): 6 годин – лекційні заняття, 16 годин – практичні заняття, 6 годин – самостійна робота, 2 години – контрольні заходи.

Назва навчальної теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
МОДУЛЬ 1. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти в мовно-літературній (іншомовній) освітній галузі					
Тема 1.1. Державний стандарт базової середньої освіти та сучасні орієнтири іншомовної освіти у 9 класі	2	–	1	–	3
Тема 1.2. Психолого-педагогічні умови навчання іноземних мов у 9 класі	2	–	1	–	3
Разом за модулем 1	4	–	2	–	6
МОДУЛЬ 2. Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі та їх реалізація в іншомовній освіті					

Назва навчальної теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Тема 2.1. Підхід як стратегія навчання. Компетентнісний, діяльнісний, особистісно орієнтований, інтегративний, середовищний і STEM-орієнтований підходи	2	2	1	—	5
Тема 2.2. Проблемне та проєктне навчання: сутність, механізми й освітні інструменти	—	3	1	—	4
Тема 2.3. Кооперативне навчання і педагогіка партнерства	—	2	1	—	3
Тема 2.4. Глибинне навчання, критичне мислення та когнітивна гнучкість	—	2	—	—	2
Тема 2.5. Компетентісно орієнтовані завдання, практична спрямованість і рефлексивність навчання	—	3	1	—	4
Тема 2.6. Реалізація сучасних підходів у навчанні іноземних мов: комунікативна взаємодія, автентичні матеріали й міжкультурність	—	2	—	—	2
Тема 2.7. Цифрові технології, штучний інтелект та оцінювання групової й індивідуальної діяльності	—	2	—	—	2
Тема 2.8. Представлення методичного кейсу, підсумкове тестування та рефлексія	—	—	—	2	2
Разом за модулем 2	2	16	4	2	24
УСЬОГО	6	16	6	2	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти в мовно-літературній (іншомовній) освітній галузі

Тема 1.1. Державний стандарт базової середньої освіти та сучасні орієнтири іншомовної освіти у 9 класі

Особливості реалізації Державного стандарту в мовно-літературній (іншомовній) освітній галузі. Компетентнісний потенціал галузі, обов'язкові результати навчання, модельні навчальні програми й академічна свобода вчителя. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти, рівні володіння мовою та дескриптори як орієнтири для планування й оцінювання. Наступність між базовою та профільною середньою освітою.

Тема 1.2. Психолого-педагогічні умови навчання іноземних мов у 9 класі

Вікові й психологічні особливості дев'ятикласників, навчальна мотивація, мовленнєва тривожність і стресостійкість. Створення безпечного, мотивувального та інклюзивного іншомовного середовища. Диференціація, адаптація й модифікація завдань, універсальний дизайн навчання. Профорієнтаційний потенціал іншомовної освіти.

МОДУЛЬ 2. Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі та їх реалізація в іншомовній освіті

Тема 2.1. Підхід як стратегія навчання. Основні сучасні підходи в НУШ

Підхід як стратегія організації навчання, що визначає поєднання цілей, змісту, методів, прийомів, форм і засобів. Основні характеристики компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного й середовищного підходів. STEM-орієнтований підхід у навчанні предметів: використання іноземної мови для опрацювання міжпредметних проблем, даних, інструкцій і представлення результатів. Взаємозалежність і взаємодоповнюваність підходів; їх реалізація в очному, дистанційному та змішаному навчанні. Зміна пріоритетів від накопичення знань до розвитку життєвих навичок. Учень як активний суб'єкт навчальної діяльності.

Тема 2.2. Проблемне та проєктне навчання

Проблемне навчання: сутність, механізм створення проблемної ситуації, проблемне запитання, кейс, інформаційний розрив і комунікативна проблема. Проєктне навчання: сутність, переваги, визначення проблеми, мети, продукту, етапів, ресурсів, ролей і критеріїв. Планування короткотривалого іншомовного навчального проєкту. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання.

Тема 2.3. Кооперативне навчання і педагогіка партнерства

Позитивна взаємозалежність, індивідуальна відповідальність, рівноправна участь, безпосередня взаємодія та групова рефлексія. Методи кооперативного навчання: робота в парах, «Думай – працюй у парі – ділись», «Ажурна пилка», ротаційні трійки, взаємонавчання, навчальні станції. Умови ефективної групової роботи. Матриця оцінювання групової діяльності: внесок, іншомовна комунікація, виконання ролі, взаємопідтримка, відповідальність, самооцінювання й взаємооцінювання.

Тема 2.4. Глибинне навчання, критичне мислення та когнітивна гнучкість

Глибинне навчання як осмислене засвоєння, встановлення зв'язків, перенесення знань у нові ситуації та пояснення власних рішень. Критичне опрацювання автентичних текстів і медіаматеріалів: факти, судження, припущення, достовірність джерел, аргументи. Когнітивна гнучкість: зміна стратегії, розгляд проблеми з різних позицій, адаптація мовленнєвої поведінки до ситуації.

Тема 2.5. Компетентнісно орієнтовані завдання, практична спрямованість і рефлексивність навчання

Структура компетентнісно орієнтованого завдання: життєва або практична ситуація; проблема чи комунікативне завдання; умова й джерела; діяльність учня; очікуваний продукт; критерії оцінювання; рефлексія. Методичні орієнтири: відповідність обов'язковим результатам, практична спрямованість, зрозуміла комунікативна мета, самостійний вибір способу дії, інтеграція мовленнєвих умінь. Рефлексія змісту, діяльності, взаємодії, емоційного стану й навчального поступу.

Тема 2.6. Реалізація сучасних підходів у навчанні іноземних мов

Комунікативно-діяльнісний підхід як предметна реалізація компетентнісного й діяльнісного навчання. Організація змістовної іншомовної взаємодії в наближених до життя ситуаціях. Інтеграція сприймання на слух, усної взаємодії, усного продукування, зорового сприймання, писемної взаємодії й писемного продукування. Автентичні матеріали, міжкультурна компетентність, багатомовність і диференціація.

Тема 2.7. Цифрові технології, штучний інтелект та оцінювання

Дидактично доцільне використання цифрових ресурсів для комунікації, співпраці, створення продуктів і зворотного зв'язку. Генеративний штучний інтелект для підготовки, адаптації й диференціації іншомовних матеріалів; перевірка результатів, академічна доброчесність, захист персональних даних. Формувальне й підсумкове оцінювання індивідуальної та групової діяльності.

Тема 2.8. Представлення методичного кейсу, підсумкове тестування та рефлексія

Завершення, презентація й взаємоаналіз підсумкового методичного кейсу заняття з іноземної мови для 9 класу. Обґрунтування поєднання сучасних підходів, практичної спрямованості, суб'єктної позиції учня, критеріїв оцінювання та рефлексії. Підсумкове тестування й рефлексія можливостей практичного застосування результатів навчання.

3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1. Створити карту взаємозв'язку компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегративного й середовищного підходів у навчанні іноземної мови.
2. Перетворити традиційну мовну вправу на компетентнісно орієнтоване завдання з життєвим контекстом, практичним продуктом, критеріями й рефлексією.

3. Розробити проблемну ситуацію та план короткотривалого іншомовного навчального проєкту.
 4. Спроекувати кооперативне завдання для учнів 9 класу, визначити ролі учасників і створити матрицю оцінювання групової діяльності.
 5. Розробити завдання для розвитку критичного мислення й когнітивної гнучкості на основі автентичного тексту або медіаматеріалу.
- Створити фрагмент заняття, у якому поєднано щонайменше три сучасні підходи та передбачено діяльність учня як активного суб'єкта.
- Розробити підсумковий методичний кейс заняття з іноземної мови для 9 класу з компетентнісним завданням, кооперативною діяльністю, цифровим компонентом, критеріями оцінювання та рефлексією.

3.2. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Взаємозалежність сучасних підходів у плануванні заняття з іноземної мови.
2. Особливості реалізації STEM-орієнтованого підходу в іншомовній освіті.
3. Спільні й відмінні риси проблемного та проєктного навчання.
4. Умови ефективного кооперативного навчання та способи оцінювання групової роботи.
5. Глибинне навчання й розвиток когнітивної гнучкості засобами іноземної мови.
6. Структура компетентнісно орієнтованого завдання та критерії його якості.
7. Інструменти рефлексивного навчання: мовне портфоліо, exit ticket, чек-лист, щоденник навчання.
8. Реалізація сучасних підходів в очному, дистанційному та змішаному форматах.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державний стандарт базової середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF> (дата звернення: 02.06.2026).
2. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF> (дата звернення: 02.06.2026).
3. Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників : постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2020 № 672. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/672-2020-%D0%BF> (дата звернення: 02.06.2026).

4. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p> (дата звернення: 02.06.2026).

5. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 02.06.2026).

6. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20> (дата звернення: 02.06.2026).

7. Про затвердження професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2026).

8. Модельні навчальні програми для 5–9 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua> (дата звернення: 02.06.2026).

Основна література

1. Council of Europe. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume. Strasbourg, 2020.

2. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ, 2020.

3. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування. Київ : Педагогічна думка, 2020.

4. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Київ : Педагогічна думка, 2020.

5. Проектне навчання в Новій українській школі : методичні рекомендації для педагогів. Київ, 2021.

6. Кооперативне навчання: методи організації групової взаємодії учнів : методичні рекомендації. Київ, 2022.

7. Компетентнісно орієнтовані завдання як засіб реалізації діяльнісного підходу : методичні матеріали. Київ, 2023.

8. Цифрові інструменти для організації освітнього процесу в НУШ : методичні рекомендації. Київ, 2023.

9. Генеративний штучний інтелект у роботі вчителя: академічна доброчесність, безпека та методичні сценарії. 2025.

10. Модельні навчальні програми з іноземних мов для 5–9 класів Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/>